

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.
 3 maal per week 6 fr. 'sjaar
 2 » » 5 fr. »
 1 » » 4 fr. »
 Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
 De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
 Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
 Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan en binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

ten schrijftinte Tongeren bij V. COLLEÉ, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De **POSTRIJDER** verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.

TONGEREN, DEN 8 SEPTEMBER 1908.

De drukpers.

Wat is, in 't algemeen gesproken, de heden-dagsche drukpers? Wij bedoelen de meeste dag- en weekbladen.

De politieke strijd wordt in ons klein land tot het uiterste gedreven, en de pers speelt daarin de voornaamste rol. Vooral kleinbladen slingeren hunne tegenstrevers al naar het hoofd wat mogelijk is en hunne taal is soms beneden die der wijven van het Marollenkwartier, Leugens en laster, valsche en beleke antijgingen, die de heerlijkheid doen verdenken, alle middeljes worden uitgedacht om den tegenstrevter te bezwadderen te verkleinen, te vergroeven. Met eerlijke wapens wordt niet meer gestreden, men treft in het duister, op een lathertige wijze, achter de gordijn, onder de zedelijke verantwoordelijkheid van eenen uitgever.

Was iedereen verplicht zijne proza te tekenen, er zou zooveel haat en nijd niet heerschen en de maatschappij zou er onenidig aan winnen.

Buiten de politieke schelmenstreken, vindt men nog de dagbladen een samenraapsel van verhalen aller ellenden, deugnietrijen, diefstal-ten, vechtpartijen, moorden, zelfmoorden, kindermoorden, en aanvallen op de eerbareheid, die zich honderd uren in 't rond voordoen; en 'tal alles verteld met bijzonderheden en zulke schameloosheid, dat men weldra de vrijheid van de drukpers zou betreuren. Dat alles komt in de handen van kinderen en jongelingen. Het zijn zoovele slechte voorbeelden, die men hun voorzet.

Weldra, wie weet dat: « Woorden wekken en voorbeelden trekken, » kan zich een besef maken van den bederfelijken invloed, die de dagbladen op de gemeederen uitoefent.

Is het dan te verwonderen dat de karakters verdwijnen en dat men zelfs zegt: er zijn geene kinderen meer.

GENEED NIEUWS.

SEPTEMBER. — Deze maand, ook Engelen-maand, Herfstmaand, Havermaand en Fruit-maand heeten, was vroeger, ja, de eenige vacantiemaand voor groot en klein. Thans is dat veranderd en Juli en Augustus zijn verla al geene maand meer om te werken.

De septemberruand is bij uitstek de schoonste rustmaand van het jaar. De luchtgesteldenis is zacht; de bladeren worden geel en verbleken de zonnige denkergezonne kleur van het landschap; de vogelen vereenigen zich in zwermt en bereiden zich om een beter land te gaan opzoeken, en in den zuidenden wind, die de dorre bladeren van de kruinen windt, ligt een dichtterlijkheid, welke geen ander tijdstip van het jaar oas aanbiedt.

— Het begin der wereld. — In zijn werk over materialism en wetenschap zegt de schrijver Caro:

« Laat ons de stelling niet vergeten van den heer Stuart Mill die ons aldoende schijnt.

« Indien het Heelal een begin heeft gehad, dat begin is door de voorwaarden zelf van het geval boven-natuurlijk geweest; de wetten der natuur kunnen geenen uitleg geven over hunnen oorsprong. »

Zoo is het.

Elkeen stelt vast dat zijn uurwerk gaat, eens dat het opgewonden is.

Indien men de vraag stelt wie gemaakt heeft dat het uurwerk gaat, dan luidt het antwoord dadelijk: de uurwerkmaaker.

De geleerden hebben vastgesteld dat de zon een vaste ster is, rond welke de aarde en vele andere planeten draaien, en dat de maan rond de aarde loopt. Zij hebben ook vastgesteld volgens welke regels of wetten al die bewegingen plaats hebben, die veel juistere gaan dan het beste uurwerk.

Als men nu aan de geleerden vraagt, wie dat alles zoo geschikt heeft, dan weten zij niet wat antwoorden, als zij niet willen antwoorden: God.

— Elke dag een zondag. — Elke dag der week is een zondag bij de verschillende volkeren. De Christenen vierden den zondag; de Grieken den maandag; de Persen den dinsdag; de Assyriërs den woensdag; de Egyptenaren den donderdag; de Turken den vrijdag en de Israëlieten den zaterdag.

— CHINEESCHE ZEKER. — De Chinezen dragen gewoontlijk vijf knoppen aan hun kleed. Deze zijn het zinnebeeld der vijf hooffdeugden, welke door Confucius aangepredikt werden: de rechtvaardigheid, de menschevriendheid, de orde, de voorzichtigheid en de rechtschapenheid.

— Het eereloon der Chineseche geneesheeren bedraagt 20 tot 25 centiemen.

— De UITHRESCHEEN IN CONGO. — De heer De Lannoy had aan den heer minister van binnenlandse zaken gevraagd de lijst mede te deelen van de blanken in Congo verblijven.

De minister heeft de lijst medegedeeld der uitlanders die zich in Congo bevonden op 1 Januari 1908. — Zij bevat:

57 Amerikanen; 1713 Belgen; 1 Bulgaar; 36 Denaen; 57 Duitschers; 145 Engelschen; 58 Franschen; 3 Grieken; 124 Hollanders; 197 Italianen; 25 Luxemburgers; 54 Noeren; 7 Oostenrijkers; 1 Rummen; 55 Russen; 1 Spanjaard; 200 Zweden; 88 Zwitsers en 2 Congo-leezen die geen negers zijn. Totaal 2,943.

— HET SPAARBEELD IN BELGIË. — Het kapitaal aan de Spaarkas toevertrouwd is in 1907 met 55 miljoen vermeerderd; het beloopt nu tot 1300.

Daarvan zijn 850 miljoen geplaatst op 2 1/2 miljoen spaarboekjes en 450 miljoen op 110 duizend renteboekjes.

Op het meeste deel der spaarboekjes staan maar heel kleine sommen; er zijn er een miljoen waarop min dan 20 frank staat; op het tweede miljoen boekjes staan sommen onder de 500 fr.

De provincie Namen staat aan het hoofd voor het getal spaarboekjes in verbinding met de bevolking; in het arrondissement Filipville zijn er 461 spaarboekjes op 1000 inwoners.

De spaarkas heeft voor 70 miljoen voorschotten gedaan voor het bouwen van 40 duizend werkmanswoningen.

— HELDE AAN CONSCIENCE. — Reeds hebben meer dan 2000 Brusselaars ingeschreven om deel te nemen aan de huldebewooging ter eere van Conscience welke op 13 september zal plaats hebben ter gelegenheid der 25e verjaring van het overlijden van den grooten schrijver.

— De oogst in DE KEMPEN. — De oogst is in de beste voorwaarden binnengegeschurd en een begin is gemaakt met het misteken der aardappelen.

De rogge — tarwe wordt hier om zoo te zeggen niet meer begonnen — was goed van stroo, maar de graan opbrengst minder dan verleden jaar omdat in 't begin van Mei het gewas werd terneergeslagen door hevige stormhagen.

Vlas en boekweit is hier totaal uit de velden verdwenen.

De erwten, die tegenwoordig veel worden geplant, alsook vroege aardappelen brachten veel op, maar ongelukkiglijk golden zij maar de helft van verleden jaar. De erwten vielen zelfs op 10 ctm. per kilo, tegen verleden jaar 30 ct. Dat is onze boerkes lelijk tegengevallen.

De haver is over 't algemeen goed, maar ook tegen den grond geslagen. Het hooi was van goede hoedanigheid en bij het droog maken had men een gewenschte weer. Rapsen en wortelen zijn nog ver achter. De beeten staan weelderig.

Het fruit is bijzonder gelukt; jammer dat de laatste storm er fel onder geschud heeft.

Dus dit jaar zal onder menig opzicht de landbouwers weeral voldoening geven.

Stads- & Provincienieuws

Volksbond St-Matervus.

Zondag 29 sept. a.s., viert de Volksbond het feest van St-Matervus, patroon der Maatschappij.

Om 9 1/2 ure 's morgens: Vergadering in het lokaal der Maatschappij (Hondstraat);

Om 9 3/4 ure: Optocht naar O. L. V. Kerk om er de plechtige hoogmis bij te wonen;

Om 11 1/2 ure: Feestzitting in het lokaal van Volksbond; toespraken; kosteloze uitloting van belangrijke en aangename verrassingen, enkel voor de werkele leden die deelnamen aan den optocht, de mis bijwonen en tegenwoordig zijn op de Feestzitting;

Om 8 ure 's avonds:

luisterrijk concert.

door de « Harmonie Wacht », aangeboden aan de eere- en werkele leden en hunne familie.

Onder de tusschenopvoering:

Groote Turnfeest.

gegeven door de Turnafdeeling van den Kring der Jonge Werklieden, onder het bestier van M. Jos. Nysten.

Verlichting van de tuin en bengalsch vuurwerk.

Namens het Hoofdbestuur.

TONGEREN. — Dievaren. — 't Gebeurt vaak dat de heeren dieven de waakzaamheid onzer politie weten te verschalken, en hier en daar de hovingen met een bezoek vereeren, en dan maaien wat een ander gezuid heeft.

Zoo was maandag morg ind het geval in den hof van B., buiten Steenderpoort gelegen. Daar

haddende dieven bijna alle te wassen staan de hofgewassen meegenomen.

En van de dieven geen spoor.

— O — PAARD OP HOL. — Gisteren maandag, voormiddag, verschrikte een paard, in een rijtuig gespannen, en ging op hol, op den Bilserssteenweg. Het ging ongelukken veroorzaken, misschien op den aankomenden tram botsen, zoo niet Louis Berx dapper vooruitsprong er er in gelukte het dier tot stand te brengen.

Zijne opoffering verdient belooning.

GENOELS-ELDEREN. — In eene weide alhier stond een put. Drie jonge paarden werden er ingedreven. Een dezer sprong erin en bleef dood.

RUUCKHOVEN. — Alhier is door Jan Driesen een hamster uitgezocht met 11 jongen, die bijna gereed waren om het ouderlijk dak te verlaten.

HASSELT. — Aan het graf van Pater Valentinus. — Sinds het kerkelijk tribunaal werd ingesteld tot zaligverklaring van het Heilig Paterken, komen dagelijks talrijke personen uit de stad en het omliggende bedevaarten rond het grafmonument van Pater Valentinus. Er worden karren ontstoken en bloemen gebracht. Ook wordt er reeds van verkragene gunsten gesproken, doch wij zullen het kerkelijk gerecht met voorloopen.

BREE. — Het eenig zootje van M. Constant Vaes, meellabriekant, wilde een emmer waterscheppen in het kanaal. Het kind gleed uit, viel in het water en verdween in de diepte. Toen men erin gelukte het ongelukkig kind op te halen, had het reeds opgehouden te leven.

NEEROETEREN. — ONGELUKKIG SCHOT. — Een jongeling behandelde een geladen geweer, toen het eensklaps afging en de kogel hem de hand doorboorde.

De voorloopige kiezerslijst der stad Tongeren is samengesteld als volgt:

	met 1 stem	met 2 st.	met 3 st.	met 4 st.	met 5 st.	met 6 st.	met 7 st.	met 8 st.	met 9 st.	met 10 st.
Kiezers voor de Kamer	1120	454	427							
Voor Senaat en Provincie	869	434	418							
Voor de Gemeente	869	323	147	282	2901	3309	1721	2691	1622	3087

BEVERLOO. — HET KAMP. — De schoone dagen van het Kamp van Beverloo zijn wederom voorbij voor een jaar; de soldaten zijn vertrokken om 't oorlog te gaan voeren tusschen Luik en Namen, en er blijft nu niets meer over dan een klein garnizoen dat sommige liberalen ook zouden willen doen vertrekken, om genoege te doen aan eenige officiers, die zoo het schijnt, het kamp niet vermakkelijk vinden in den Winter.

Het Kamp heeft dit jaar veel bezoeken ontvangen; al de vreedeliefelingen die in België rondreizen per automobiel of per fiets, gaan in 't voorbijgaan eens kijken hoe het er uitziet in het Kamp.

Over 75 jaren was het huidige gebied der gemeente Leopoldsburg het meest onvruchtbaar en het meest verlaten gewest van de gansche Limburgsche Kempen; het behoort aan de gemeente Beverloo en telde geene vijf en twintig inwoners.

Korten tijd na de ontwending van 1830, besloot het Belgisch Staatsbestuur de inrichting van het Kamp. Best wilde men het kamp oprichten in de nabijheid van Hasselt en Zandhoven, maar, na rijpe overweging, werd de voorkeur gegeven aan de groote Beverlooche heide. In 1835 of 1836, werden aldaar de eerste huizen voor de soldaten gebouwd; onmiddellijk kwamen talrijke handelaars en herbergiers zich in de omstreken van het nieuw kamp vestigen.

Er ontstond een dorp, dat later den naam van Leopoldsburg ontving. Dit dorp werd van Beverloo gescheiden en tot gemeente opgericht in 1850. De oude hutten voor de soldaten, zijn sedert lang vervangen geworden door goede steenen gebouwen. Volgens de deskundigen, moet het Kamp van Beverloo tegenwoordig niet ten achter staan tegen een enkel kamp van andere maties.

In de woestijn van over 75 jaren zijn schoone lanen, waranden en hoven aan-

gelegd geworden; men vraagt zich af hoe het mogelijk is dat zulke prachtige boomen gewassen zijn in eenen grond welke met rede, aanzien werd als de onvruchtbaarste der gansche Kempen.

Toen de groote krijgsoefeningen, naar het voorbeeld van andere landen, in België ingevoerd werden, voorspelde men dat het Kamp weldra tot niets meer zou dienen. De ondervinding heeft bewezen dat degenen die aldus spraken, valsche profeten waren: het Kamp bewijst meer diensten dan ooit, voornamelijk voor de schietoefeningen van het volk en voor de oefeningen der ruitrij, die, in de uitgestrekte heide, zooveel mag galopperen als zij lief heeft, zonder iemand te hinderen of door iemand gehinderd te worden.

BINNENLAND.

LUIK. — ERGE ZAAK. — Een 20jarig meisje heeft haar pasgeboren kindje — dood of levend, men weet het niet — in de kachel verbrand. Zij is aangehouden.

— CONGRES. — Met een fakkeltocht werd het congres der staatsmachinisten en vuurmakers zaterdag avond te Luik geopend. Zondag had de openingszitting plaats. Wenschen betrekkelijk de mutualiteit, de herinrichting van den dienst, werden besproken en aangenomen.

BRUSSEL. — Eene dame van Molenbeek had Donderdag in eene roepaal een aantal meubelen gekocht en zij gelastte twee hoodschappers, naar die naar huis te brengen. Doch tot heden zijn zij nog niet op hune bestemming aangekomen. Zij hebben zeker het adres vergeten. Het ergste is dat zij de mannen van haar noch pluin kent.

— De schade, door het onweer in de boomgaarden aangericht, is onberekenbaar. Op al de fruitmarkten werd zoo aanzienlijk veel ooft te koop aangeboden, dat de meeste verkoopers hune waar, ondanks de lage prijzen, niet konden aan den man brengen en ten slotte appelen en peren aan de straatjongens uitdeelden, die er dan ook het best bij gevaren zijn.

— EEN POSTBUUREL GEPLUNDERD. — In den nacht van Donderdag tot Vrijdag zijn diverse gedrongen in het huis n° 101, der Vooruitgangstraat, dat als hulpbuurel der postrijen wordt gebruikt en bewoond is door Sprant.

De dieven hebben de laden der kassen opengebroken en eene groote gulsom gestolen. De dieven gingen zoo behendig te werk, dat M. Sprant niets gehoord heeft.

SCHAARBEEK. — ALWIKER WAF ANDERS. — Schaarbeek schijnt het bevoorrechte land van den scherreweg te zijn geworden.

Langen tijd reeds werden belangrijke diefstallen gepleegd in de statie, zonder dat men de dieven kon betrappen of vangen.

Eindelijk zag men zondag morgen drie mannen, beladen, de statie van thertent verlaten. De politie kroeg hen in 't oog, terwijl zij hune vracht naar eene kar brachten, die hen niet ver van daar afwachtte.

Op het oogenblik dat de agenten hen bij den kraag wilden pakken, wierpen zij hune vracht naar en wilden op den loop gaan. Doch een hunner werd gevat en deze, voor den commissaris gebracht, deed de namen kennen zijner medepligtigen.

De kar was reeds goed geladen met brom, koper en andere voorwerpen van waarde.

— Het kolonial museum te Tervuren is thans gansch voltooid. De schilders zijn er nu teverig aan 't werk en zullen na 2 of 3 maanden gedaan hebben. Het thans bestaande museum zal gestolen en de collectie naar het nieuw gebouw overgebracht worden.

— DOORBELIJK TREINONGELUK. — A. Vervae, 50 jaar oud, ging zaterdag morgend over de spoorbaan in eene kromming tusschen laken en St-Peters-Lutte. Hij werd door den trein verrast en doodgereden. De ongelukkige laat eene waduwe en kinderen achter.

— GASOPSPLOFFING. — In de Bestormstraat, te Brussel, in de brouwerij Coenegracht, ontstond er zaterdag avond, om 6 ure, eene gasontploffing. De stoflijke schade is zeer aanzienlijk. Geene persoonlijke ongelukken.

— LIEFHEBBERS VAN LIJES. — Wijn en koepel de uitmuntende wijnen van 1905 en 1906, nu wendt u in vertrouwen tot het Huis Ch. Vandermoulen, 32, Robianostraat, Brussel. Zie verder aankondiging.